

**TIESNEŠU DISCIPLINĀRKOLĒĢIJAS
LĒMUMS**

Rīgā 2026. gada 27. februārī

Tiesnešu disciplinārkolēģija šādā sastāvā:
sēdes priekšsēdētājs Valērijs Maksimovs,
kolēģijas locekļi Ilze Andruškina, Lelde Grauda, Irīna Jansone, Kristīne Vanaga, Zita Studente,
ar sekretāri Sanitu Jefimovu,
piedaloties Rīgas pilsētas tiesas tiesnesei Edītei Turkopulei, Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētāja vietniecei Doloresai Bamberei, Latvijas Tiesnešu biedrības pārstāvim Jānim Grīnbergam,
izskatīja disciplinārlietu, kas ar Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētājas Andas Briedes 2026. gada 10. februāra lēmumu ierosināta pret Rīgas pilsētas tiesas tiesnesi Edīti Turkopuli par darba pienākumu nepildīšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētājas Andas Briedes 2026. gada 10. februāra lēmumu, pamatojoties uz Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 1. panta pirmās daļas 2. punktu un 3. panta pirmās daļas 4. punktu, trešo daļu, ierosināta disciplinārlieta pret Rīgas pilsētas tiesas tiesnesi Edīti Turkopuli par darba pienākumu nepildīšanu.

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem apstākļiem.

[1.1] Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurors Arvīds Kalniņš 2025. gada 8. decembrī Rīgas pilsētas tiesā iesniedzis iesniegumu par Rīgas pilsētas tiesas tiesneses E. Turkopules rīcību.

Kriminālprocesā Nr. 11816006018 saīsinātais tiesas spriedums sastādīts 2024. gada 29. aprīlī. Tiesas paziņotais, sākotnējais pilna sprieduma pieejamības datums bija 2024. gada 24. maijs, bet līdz 2025. gada 1. decembrim pilns spriedums nav pieejams.

Kriminālprocesā Nr. 11091106620 saīsinātais tiesas spriedums sastādīts 2024. gada 16. maijā. Tiesas paziņotais, sākotnējais pilna sprieduma pieejamības datums bija 2024. gada 11. jūnijs, bet līdz 2025. gada 1. decembrim pilns spriedums nav pieejams.

Kriminālprocesā Nr. 11095167119 saīsinātais tiesas spriedums sastādīts 2024. gada 8. jūlijā. Tiesas paziņotais, sākotnējais pilna sprieduma pieejamības datums bija 2024. gada 22. augusts, bet līdz 2025. gada 1. decembrim pilns spriedums nav pieejams.

Kriminālprocesā Nr. 15840021818 saīsinātais tiesas spriedums sastādīts 2025. gada 24. februārī. Tiesas paziņotais, sākotnējais pilna sprieduma pieejamības datums bija 2025. gada 21. marts, bet līdz 2025. gada 1. decembrim pilns spriedums

nav pieejams.

Kriminālprocesā Nr. 11087009121 saīsinātais tiesas spriedums sastādīts 2025. gada 18. martā. Tiesas paziņotais, sākotnējais pilna sprieduma pieejamības datums bija 2025. gada 23. aprīlis, bet kļuva pieejams 2025. gada 10. novembrī, sastādīšanas laiks – 6 mēneši 19 dienas.

[1.2] Pārbaudot virsprokurora iesniegumā norādītos apstākļus, Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētāja A. Briede konstatējusi, ka tiesnese E. Turkopule tiesvedībā esošajos kriminālprocesos Nr. 11816006018, Nr. 11091106620, Nr. 11095167119, Nr. 15840021818, Nr. 11087009121 nav ievērojusi likumā noteikto procesuālo termiņu pilna sprieduma pieejamībai.

Tiesnese nav ievērojusi Kriminālprocesa likuma 530. panta trešo un ceturto daļu.

[1.3] Tiesnese E. Turkopule paskaidrojumā apstiprinājusi, ka virsprokurora vēstulē norādītā informācija atbilst faktiskajai situācijai konkrētajās lietās.

Atzinusi, ka nav sagatavojusi pilnos spriedumus krimināllietā Nr. 11816006018; krimināllietā Nr. 11091106620; krimināllietā Nr. 11095167119; krimināllietā Nr. 15840021818, kā arī pieļāvusi Kriminālprocesa likumā noteiktā termiņa nokavējumu, sastādot pilnu spriedumu krimināllietā Nr. 11087009121.

Tiesnese atzīst, ka šādas situācijas cēlonis ir dažādi savstarpēji saistīti apstākļi. Vienlaikus tiesnese norādījusi uz pārslodzi. Strādāja pārpūlē, kopš 2024. gada maija – bez lietderīga palīga. Tas kopumā izraisīja veselības problēmas.

Lietvedībā esošo krimināllietu skaits pārsniedza 70, un lielas noslodzes dēļ tiesnese bija nepārtraukti aizņemta ar lietu iztiesāšanu tiesas zālē, proti, 8-13 procesi nedēļā, kas bija iepriekš noteikti. Tādēļ bija grūti veltīt laiku pilnu spriedumu rakstīšanai.

Ilgstošā laika periodā tiesnese bija 2.–5. vietā neizskatīto lietu skaitā starp Rīgas pilsētas tiesas tiesnešiem, kas izskata krimināllietas, tomēr, ņemot vērā lietu apjomu, pierādījumu kompleksitāti un lielu skaitu apcietināto, nepilngadīgo, dzimumnoziegumu un vardarbības ģimenē lietu, lietu skaitu samazināt bija praktiski neiespējami. Lietu pieplūde nepārtraukti palielinājās – 2024. gada decembrī lietvedībā bija 98, 2025. gadā – 101 krimināllieta.

No 2024. gada 3. septembra līdz 2. oktobrim viņa atradās darbnespējā. Atgriežoties no darbnespējas, 34 procesi bija noņemti, un to atkārtota iekļaušana kalendārā prasīja milzu pūles. Tiesu informācijas sistēma, ņemot vērā prombūtni, to uzskatīja par dīkstāvi un automātiski iedalīja jaunas lietas, kas palielināja slodzi.

Tiesnese bija atvaļinājumā no 2024. gada 15. jūlija līdz 7. augustam un no 15. novembra līdz 26. novembrim. Savukārt no 2025. gada 25. novembra līdz 1. decembrim atkal atradās darbnespējā veselības problēmu dēļ, kas bija saistītas ar apgrūtinājumiem atvaļinājuma laikā. 2024. gada decembrī un 2025. gada janvārī tiesnese atkal bija darbnespējā stresa un pārslodzes dēļ.

No 2025. gada aprīļa līdz maijam tiesnese atkal bija darbnespējā, pēc tam atgriežoties darbā – jāpārvar liela slodze noņemto procesu un jauno lietu dēļ. Tāpat no 2025. gada 3. septembra līdz 14. augustam tiesnese strādāja ar jaunu palīgu, kurš bija pēdējā kursa students, jo konkursā bija tikai viens kandidāts. Šis palīgs šobrīd apgūst

nepieciešamās prasmes, taču strādā vēl nepilnvērtīgi.

Tiesnese paskaidro, ka, apzinoties neuzrakstītos spriedumus, viņas psihoemocionālais stāvoklis bija tāds, ka viņa nevarēja ne fiziski, ne morāli veikt darbības pilno spriedumu sagatavošanā.

Pēc vairākkārtējām konsultācijām ar ārstiem un psihoterapeitu tika konstatēta “izdegšanas” pazīme, strādājot nepārtrauktā stresā un pārslodzē.

Šobrīd tiesnese strādā ar 90 krimināllietām, to vidū vairākas grupu lietas ar 3 līdz 14 apsūdzētajiem, kas tiek skatītas ar pilnu pierādījumu pārbaudi. Tās aizņem lielu daļu tiesas sēžu kalendāra. Turklāt ir vairākas izskatītas lietas, kur nepieciešams sagatavot pilnus spriedumus, taču šobrīd nav pārkāpti termiņi.

Tiesnese norāda, ka viņas darbspēja ir stipri zem ierastās, nepieciešams lielāks laiks un piepūle. No 2026. gada 26. janvāra līdz 29. janvārim viņa atkal bija darbnespējā, taču to izbeidza priekšlaicīgi, jo bija nozīmēts kriminālprocess ar apcietinātu personu, kuras veselības stāvoklis prasīja ievietošanu psihiatriskajā slimnīcā.

Tiesnese paskaidro, ka viņas veselības stāvoklis nav būtiski uzlabojies, un ilgstoša terapija ir nepieciešama, taču tā nav iespējama darba specifikas dēļ. Viņa atzīst, ka iemesli iespējams netiks vērtēti kā objektīvi attaisnojoši, taču ir sniegts pilnīgs paskaidrojums par reālo situāciju. Tiesnese cer uzlabot savu veselību un optimizēt darba organizāciju, lai varētu sagatavot neuzrakstītos nolēmumus.

[1.4] Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētāja A. Briede konstatējusi, ka likumā ir noteikts procesuālais termiņš, kas likuma piemērotājam ir saistošs. Termiņa nokavējums var būt attaisnojošs ārkārtas situācijās. Tomēr šādi gadījumi ir saistāmi ar faktoriem, kurus tiesnesis nevar ietekmēt. Nenoliedzami tiesneša noslodze šobrīd tiesā ir ļoti augusi, bet šī situācija uzliek pienākumu izvērtēt un plānot tiesas noslodzes kalendāru tā, lai nepieļautu likumā noteikto termiņu pārkāpumu.

Disciplinārbildības mērķis ir ne tikai izvērtēt tiesneša pienākumu izpildē pieļautu pārkāpumu, bet arī vairot sabiedrības uzticēšanos ne tikai taisnīgai un objektīvai tiesai, bet arī efektīvai tiesu sistēmai, kas izvērtē un reaģē uz likumā noteikta termiņa kavējumu.

Iepriekš minētais ir pamats secinājumam, ka Rīgas pilsētas tiesas tiesnese E. Turkopule nav pildījusi darba pienākumus, pieļāvusi procesuālā termiņa kavējumu pilna sprieduma sastādīšanā. Pārkāpuma atklāšanas diena – 2025. gada 8. decembris.

[2] Tiesnešu disciplinārkolēģijas sēdē Rīgas pilsētas tiesas tiesnese E. Turkopule, neapstrīdot lēmumā par disciplinārlietas ierosināšanu konstatētos faktus, norādīja, ka pilni spriedumi sarakstā minētajos kriminālprocesos joprojām nav sastādīti.

Tiesnese skaidroja, ka visās sarakstā norādītajās lietās vienojošie kavēšanās iemesli ir pārslodze un tās radītās veselības problēmas.

[3] Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētāja vietniece D. Bamberei norādīja, ka E. Turkopule šobrīd ir nodrošināta ar atbalsta personālu.

[4] Latvijas Tiesnešu biedrības pārstāvis J. Grīnbergs norādīja, ka

disciplinārlieta ierosināta pamatoti, bet lūdza ņemt vērā tiesneses lielo darba noslodzi.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētājas A. Briedes 2026. gada 10.februāra lēmumā norādītos apstākļus, uzklaujusi tiesneses paskaidrojumu un Tiesnešu biedrības pārstāvja viedokli, Tiesnešu disciplinārkolēģija atzīst, ka disciplinārlieta par darba pienākumu nepildīšanu ir ierosināta pamatoti.

[6] Latvijas Republikas Satversmes 92. pants noteic, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Jēdziens “taisnīga tiesa” ietver divus aspektus – institucionālo un procesuālo. Institucionālais aspekts nozīmē taisnīgu tiesu kā neatkarīgu tiesu varas institūciju, kas izskata lietu, bet procesuālais aspekts – taisnīgu tiesu kā pienācīgu, tiesiskai valstij atbilstošu procesu, kurā lieta tiek izskatīta (*Satversmes tiesas 2017. gada 8. marta sprieduma lietā Nr. 2016-07-01 28.1. punkts, Satversmes tiesas 2017. gada 23. maija sprieduma lietā Nr. 2016-13-01 12. punkts*).

Tiesnesim, īstenojot vienu no valsts varas funkcijām – tiesas spriešanu –, ir pienākums gādāt, lai, spriežot tiesu, tiktu garantēta Latvijas Republikas Satversmes normu, likumu un citu normatīvo aktu īstenošana, vispārējo tiesību principu ievērošana, kā arī aizsargātas cilvēka tiesības un brīvības (*Satversmes tiesas 2012. gada 3. februāra sprieduma lietā Nr. 2011-11-01 11.1. punkts*).

Likuma “Par tiesu varu” 28. panta pirmā daļa noteic, ka tiesnesis izspriež lietu tik ātri, cik vien iespējams.

Lietas savlaicīga izspriešana neaprobežojas ar tās iztiesāšanu tiesas sēdē. Tiesnesim jāapzinās un ar vislielāko rūpību ir jāattiecas pret procesa dalībnieku tiesībām saņemt motivētu spriedumu likumā noteiktajā termiņā, nodrošinot tiesību uz taisnīgu tiesu realizēšanu.

Vērtējot tiesneses E. Turkopules rīcību kriminālprocesā Nr. 11816006018, Nr. 11091106620, Nr. 11095167119, Nr. 15840021818, Nr. 11087009121 Tiesnešu disciplinārkolēģija konstatē, ka tiesnese nav pildījusi darba pienākumus, pieļaujot procesuālā termiņa kavējumu pilna sprieduma sastādīšanā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 523. panta pirmo daļu pēc tam, kad tiesa apspriežu istabā izlēmusi likuma 514. pantā norādītos jautājumus, tiesa raksta spriedumu, kas sastāv no ievaddaļas, aprakstošās daļas, motīvu daļas un rezolutīvās daļas. Atbilstoši minētā likuma 523. panta 1.¹ daļai tiesa var rakstīt saīsinātu spriedumu.

Kriminālprocesā Nr. 11816006018 saīsinātais spriedums sastādīts 2024. gada 29. aprīlī. Tiesas paziņotais, sākotnējais pilna sprieduma pieejamības datums bija 2024. gada 24. maijs, līdz disciplinārlietas izskatīšanas dienai pilns spriedums nav pieejams.

Kriminālprocesā Nr. 11091106620 saīsinātais tiesas spriedums sastādīts 2024. gada 16. maijā. Tiesas paziņotais, sākotnējais pilna sprieduma pieejamības datums bija 2024. gada 11. jūnijs, bet pilns spriedums nav pieejams.

Kriminālprocesā Nr. 11095167119 saīsinātais tiesas spriedums sastādīts 2024. gada 8. jūlijā. Tiesas paziņotais, sākotnējais pilna sprieduma pieejamības datums

bija 2024. gada 22. augusts, bet pilns spriedums nav pieejams.

Kriminālprocesā Nr. 15840021818 saīsinātais tiesas spriedums sastādīts 2025. gada 24. februārī. Tiesas paziņotais, sākotnējais pilna sprieduma pieejamības datums bija 2025. gada 21. marts, bet pilns spriedums nav pieejams.

Kriminālprocesā Nr. 11087009121 saīsinātais tiesas spriedums sastādīts 2025. gada 18. martā. Tiesas paziņotais, sākotnējais pilna sprieduma pieejamības datums bija 2025. gada 23. aprīlis, bet bija pieejams 2025. gada 10. novembrī, sastādīšanas laiks – 6 mēneši 19 dienas.

Ja tiesa rakstījusi un pasludinājusi saīsinātu spriedumu, tad, ievērojot Kriminālprocesa likuma 530. panta trešo daļu, prokurors, apsūdzētais, cietušais, aizstāvis vai pārstāvis, kā arī kriminālprocesā aizskartais mantas īpašnieks 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas var rakstveidā iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu. Pēc lūguma iesniegšanas termiņa beigām, ja saņemts lūgums par pilna sprieduma sagatavošanu, tiesa pilnu spriedumu sagatavo 14 dienu laikā, paziņojot tā pieejamības datumu.

Kriminālprocesa likuma 530. panta ceturtdā daļa paredz tiesneša tiesības atlikt sprieduma sastādīšanu ne ilgāk kā par sešiem mēnešiem, vienlaicīgi nosakot kārtību un termiņu, kādā šīs tiesības izmantojamas. Minētā likuma norma paredz, ka gadījumā, ja lietas apjoma, juridiskās sarežģītības vai citu objektīvu apstākļu dēļ pilns tiesas spriedums nav sastādīts noteiktajā laikā, tiesnesis paziņo prokuroram, apsūdzētajam, cietušajam, aizstāvim un pārstāvim, kā arī kriminālprocesā aizskartajam mantas īpašniekam, kura mantai uzlikts arests, kad būs pieejams pilns tiesas spriedums. Pilna tiesas sprieduma sastādīšanu vienā reizē var atlikt ne ilgāk par diviem mēnešiem, bet kopā pilna sprieduma sastādīšanu var atlikt ne ilgāk par sešiem mēnešiem.

Tiesnese E. Turkopule nav sagatavojusi pilnos spriedumus kriminālprocesos Nr. 11816006018; Nr. 11091106620; Nr. 11095167119; Nr. 15840021818, kā arī pieļāvusi Kriminālprocesa likumā noteiktā termiņa nokavējumu, sastādot pilnu spriedumu krimināllietā Nr. 11087009121.

Tiesnešu disciplinārkolēģija atzīst, ka tiesnese ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 530. panta ceturto daļu, jo minētajos kriminālprocesos atlikusi pilna sprieduma sagatavošanu ilgāk par likumā noteiktajiem sešiem mēnešiem, ko disciplinārkolēģija vērtē kā darba pienākumu nepildīšanu.

[7] Rīgas pilsētas tiesas tiesneses E. Turkopules paskaidrojums nešaubīgi norāda uz to, ka viņa pilnu spriedumu sastādīšanu kavē, jo nespēj plānot tiesas noslodzes kalendāru tā, lai nepieļautu likumā noteikto termiņu pārkāpumu.

Tiesību normās, nosakot nolēmumu sastādīšanas termiņus, likumdevējs ir izdarījis apsvērumus, kādēļ šādi termiņi ir nepieciešami un atbilstoši. Arī šajā ziņā tiesnesim savs darba ritms jāpakārto attiecīgajam regulējumam (*Disciplinārtiesas 2021. gada 7. jūnija lēmuma lietā Nr. DT-4/2021 11. punkts*).

Atbilstoši Tiesnešu kvalifikācijas kolēģijas reglamenta 6. pielikumam starp vairākām prasmēm, kam jāpiemīt katram tiesnesim, ir darba organizācijas prasme un lēmumu pieņemšanas prasme. Tiesnesei ir jāzina, ka apjomīgos un dažādu iemeslu dēļ sarežģītos kriminālprocesos pilna sprieduma projektu var sākt sagatavot arī laikā, kad

kriminālprocess tiek iztiesāts, iekļaujot projektā pierādījumu atreferējumu, ziņas par apsūdzēto personībām un citas ziņas, tā būtiski saīsinot nepieciešamo laiku pilna sprieduma sagatavošanai.

Tiesnešu disciplinārkolēģija secina, ka tiesneses paskaidrojumos norādītie apstākļi objektīvi varēja būt iemesls atlikt spriedumu sastādīšanu iepriekš norādītajos kriminālprocesos uz laiku, kas nav ilgāks par sešiem mēnešiem, taču tas nenozīmē, ka tiesnese varēja nesagatavot pilnu spriedumu Kriminālprocesa likuma 530. panta ceturtajā daļā noteiktajā termiņā.

[8] Atbilstoši Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 7. panta piektajai daļai, uzliekot disciplinārsodu, Tiesnešu disciplinārkolēģija ņem vērā disciplinārā pārkāpuma raksturu, tā sekas, tiesneses vainas pakāpi nodarījumā, ziņas, kas raksturo viņas personību un iepriekšējo darbību tiesneša amatā.

[8.1] Izvērtējot pieļautā pārkāpuma raksturu, Tiesnešu disciplinārkolēģija ņem vērā, ka tiesnesei ir jāspēj efektīvi nodrošināt krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu. Lai arī tiesnese E. Turkopule atzina savas rīcības neatbilstību likumam, Tiesnešu disciplinārkolēģija secina, ka tiesnese nav pildījusi darba pienākumus, pieļaujot procesuālā termiņa kavējumu pilna sprieduma sastādīšanā piecos kriminālprocesos. Tiesneses E. Turkopules pieļautais pārkāpums ir acīmredzams un nepārprotams. Ar savu rīcību tiesnese ir pārkāpusi personu tiesības uz taisnīgu tiesu, tā mazinot sabiedrības uzticību tiesu varai, un minētais pārkāpums tiesu lietas izskatīšanā šajā gadījumā ir vērtējams kā smags pārkāpums. Pieļautā pārkāpuma sekas nav novērstas arī līdz disciplinārlietas izskatīšanas dienai, jo nevienā no četriem kriminālprocesiem pilns spriedums nav sastādīts.

Tomēr bez ievērības nevar atstāt faktu, ka spriedumu sagatavošanu ietekmējusi tiesneses darbnespēja, kurai ir attaisnojošs iemesls – slimība.

Tiesnese norādījusi uz pilnīgu pārslodzi, izdegšanu, nepārtrauktu stresu, fizisko un psihoemocionālo stāvokli. Nepārtrauktā stresa dēļ nav spējusi pilnvērtīgi ne strādāt, nedz arī atpūsties.

No tiesneses paskaidrojumiem nepārprotami izriet, ka darba pienākumu izpilde ietekmē tiesneses veselību, savukārt veselības problēmas ir arī pamats tam, ka darba pienākumi netiek pienācīgi un savlaicīgi pildīti.

Emocionālā noturība, prasme saglabāt emocionālo līdzsvaru stresa situācijās, prasme iegūt un analizēt informāciju, lai izdarītu pamatotus secinājumus, prasme pieņemt lēmumus, izvērtējot informāciju un izmantojot dažādas pieejas problēmas risinājumam, spēja patstāvīgi un produktīvi strādāt un rīkoties pārdomāti stresa situācijās, tostarp paaugstinātas darba intensitātes apstākļos, prasme kontrolēt un vadīt emocijas, kas var ietekmēt darba rezultātu, analizējot kļūdas un nepieļaujot to atkārtēšanos, ir prasības, kuras tiesnešu atlasē tiek izvirzītas pretendentiem uz tiesneša amatu.

Minētās prasmes ir nepieciešamas tiesneša darba pienākumu izpildei. Savukārt minēto prasmju trūkums tiesneša darba pienākumu izpildē atkal var būt pamats disciplinārlietas ierosināšanai.

Nosakot disciplinārsodu, Tiesnešu disciplinārkolēģija ņem vērā, ka agrāk

disciplināri tiesnese E. Turkopule nav sodīta.

Ņemot vērā, ka tiesnese vairākkārt un ilgstoši atradusies attaisnotā prombūtnē slimības dēļ, kas radījis ietekmi uz darba pienākumu savlaicīgu izpildi, Tiesnešu disciplinārkolēģija atzīst, ka tiesnesei E. Turkopulei uzliekams Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 7. panta ceturtās daļas 2. punktā paredzētais disciplinārsods – rājiens.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 1. panta pirmās daļas 2. punktu, 7. panta otrās daļas 1. punktu un ceturtās daļas 2. punktu, 11.¹ panta pirmo daļu, Tiesnešu disciplinārkolēģija

nolēma

Rīgas pilsētas tiesas tiesnesei Edītei Turkopulei uzlikt disciplinārsodu – rājienu.

Lēmumu tiesnese var pārsūdzēt Disciplinārtiesā septiņu dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas.

Sēdes priekšsēdētājs

V. Maksimovs

Kolēģijas locekļi

I. Andruškina

L. Grauda

I. Jansone

K. Vanaga

Z. Studente

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu